

עבודה עם חומרים מהטבע

מרצי זרקה זך , רותי טורגמן
שרית קפלנסקי
מנהלות מרכזי העשרה : מעלה
אדומים בית שמש ומבשרת ציון .

מפגש עם חומרים מהטבע

- מפגש עם חומרים טבעיים מפעיל את כל החושים, מפתח את הדמיון, מאפשר ביטוי אישי ותורם לצורך הרגשי ולשקט הפנימי של ילדים צעירים.
- חשוב לשלב בתוך הגן חומרי טבע למשחק וליצירה.
- ניתן לשלב את החומרים במרחבי הגן השונים, למשל במרכז הבנייה ובמרחב היצירה.
- חומרים מן הטבע: אצטרובלים, קליפות עץ, פרחים שמותר לקטוף, ענפים, עלים בגוונים שונים, זרעים ותרמילים, אבנים אדמה ועוד.

חומרים שמקורם בטבע מזמנים משחק חופשי על פי בחירת הילדות והילדים ומאפשרים:

- להתפלא מהיופי של הטבע וליצור קשר בלתי אמצעי עם הטבע
- לטפח ערכים סביבתיים של אהבה לטבע ושמירה על הסביבה
- לטפח ערכי כבוד לבעלי חיים/צמחים
- לחזק ערכים של זיקה למקום

• מתוך "[עבודה עם חומרים פתוחים](#)" באתר האגף לחינוך קדם יסודי

יתרונות המשחק עם חומרים פתוחים מן הטבע

- הם קלים להשגה ואינם עולים הרבה
- הם מזמנים משחק חופשי במגע ישיר עם הטבע וחוויה חושית ומוטורית
- הם מאפשרים אתגרים והתנסויות חוזרות וגילויים חדשים
- הם מזמנים אפשרויות למפגש בלתי אמצעי עם תופעות הקשורות למזג האוויר
- הצבעים והגוונים שלהם משקפים את הצבעים של הטבע
- ניתן להחביא ולמצוא, לבנות, לצרף ולפרק... ולשחק לאורך זמן, וכך להעמיק ולהרחיב את ההבנה בעקבות חקר וגילוי

מתוך "[עבודה עם חומרים פתוחים](#)" באתר האגף לחינוך קדם יסודי

גן רימון. קיבוץ סאסא

מרכז מדעי אומנותי יד בנימין

עיצוב מרחב

מרכז העשרה בית שמש

מתוך אתר פינטרסט

מרכז העשרה מעלה אדומים

מרכז העשרה אפרת

עיצוב מרחב

מרכז העשרה שדות נגב

צילום: מרכזי העשרה ברחבי הארץ

ניתן לזמן/לאסוף/להנגיש ולהציע אותם בסלולות, קופסאות, מיכלים, עגלות, קערות.

ניתן לזמן/לאסוף/להנגיש מגוון רחב של חומרים

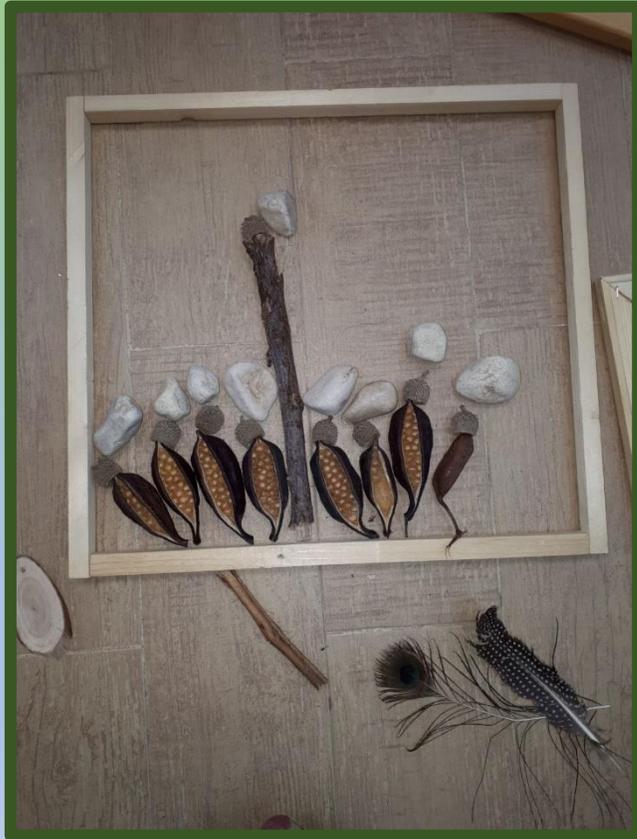

ניתן לזמן/לאסוף/להנגיש מגוון רחב של חומרים

הצעות/ רעיונות/ פעילויות עם חומרים מהטבע

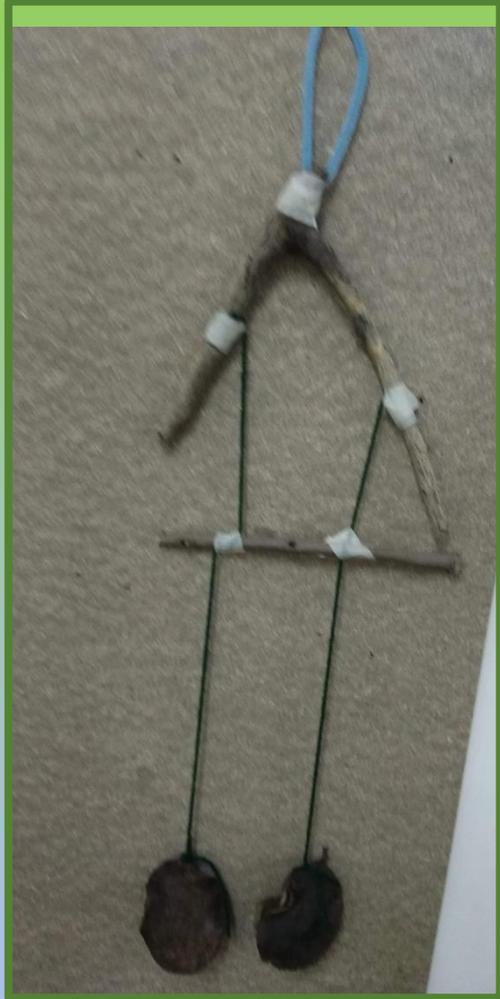
"ציור" בחומרים מהטבע

"ציור" בחומרים מהטבע

יצירה בשילוב חומרים מהטבע

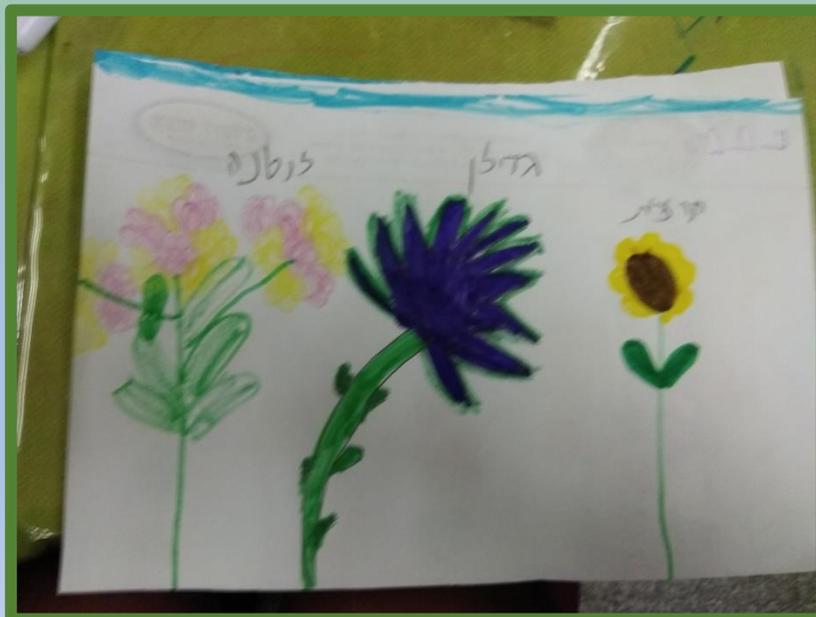

חקר והתבוננות

בכל יציאה למרחב הפתוח, מומלץ להתבונן היטב, לנסות לגלות דברים חדשים, לחדד את ההתבוננות בעזרת מגדלת ואף להמשיך את החקר בתוך הגן.

איור מדעי: באפשר לילדים להתבונן מקרב וליצור איור מדויק ככל האפשר

בניה בשילוב חומרים מהטבע

בניה ללא חיבורים. ניתן להוסיף
מנקי מקטרות/חוטמים כדי לחבר

מסכת חד קרן- הבסיס קליפת גזע
של עץ דקל. חיבור של חומרים
נוספים שנעשו בנגריית הגן על ידי
אחד הילדים

ניתן להכין אביזרי משחק בשילוב חומרים מהטבע

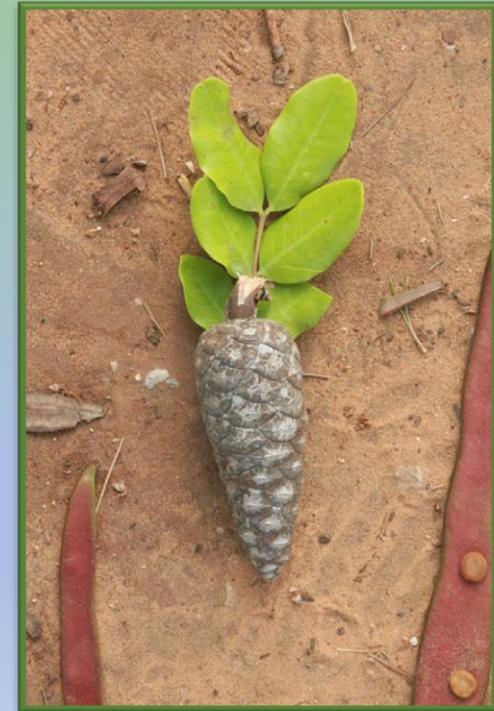
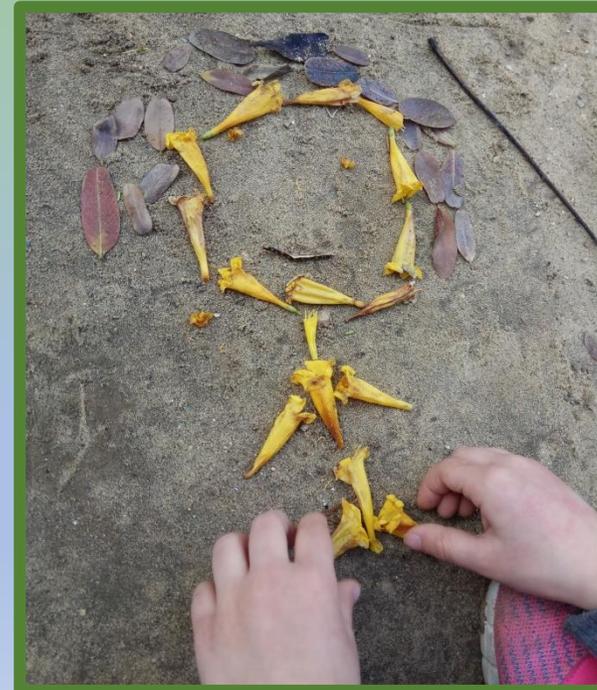

אפשר להוסיף בעלי חיים, בובות קטנות ועוד..

"ציור" באמצעות חומרים מהטבע בחצר הגן

לא חייבים צבעים בחוץ. ניתן לצייר על האדמה
באמצעות ענפים וליצור תמונה מעניינת באמצעות
עלים, ענפים, פרחים שנשרו ועוד

פעילות מרעננת לקיץ: אוספים פרחים, עלים, ענפים, אבנים קטנות. מניחים במגש או בתבנית קרח, יוצקים מים ומכניסים להקפאה.

במהלך הפעילות אפשר לשאול את הילדים מה יקרה למים אם נכניס למקפיא, מה יקרה לפרחים, אילו צורות נקבל. אפשר להתחיל עם המוצר הקפוא. לתת לילדים להתבונן ולהקשיב למה שהם אומרים, לראות אילו שאלות עולות ועוד..

בניה בשילוב חומרים מהטבע

נשלב במשחק בחצר חומרים טבעיים כמו גזעים חתוכים, נוסף לוחות עץ, בדים ועוד ונאפשר בניה חופשית

משחק איקס עיגול

במקום אבנים אפשר להשתמש
באיצטרובלים: למשל לאיקס
איצטרובלים של ברוש, לעיגול
איצטרובלים של אורן

צילום: מרכז העשרה בית שמש

ו...כמובן שלא נשכח את אפשרות יצירת המנדלה...

להרחבה נוספת הכנסו לאתר [סימני דרך](#) פעילות עם ילדים: מנדלה מחומרי טבע

צילום: פעילויות בגנים במעלה אדומים

משחק עם ילדים בטבע: מחפשים את המטמון

מה עושים?

- מכינים את הקופסה לפני היציאה לטיול (קופסה משפחתית או קופסה לכל ילד).
- מדפיסים את הדף המאזיר של מטמוני הטבע. (ניתן להוריד באתר [סימני דרך](#))
- גוזרים לפי ההוראות הפשוטות ומדביקים על מכסה הקופסה.
- אם רוצים – אפשר גם לצייר לבד. הציור לא צריך להיות מדויק. (המלצה שלי - לתת לילדים לצייר). אחים גדולים יכולים לעזור, להציע רעיונות, לצייר או לצבוע את האיורים המודפסים.
- יוצאים לטיול, מסבירים לילדים את חוקי המשחק (בשקופית הבאה) ומתחילים למצוא פריטים ולהטמין אותם בקופסה.

מתוך האתר: משחק עם ילדים בטבע: חפש את המטמון
naamasimanim.co.il

מה צריך?

- קופסה מחולקת לתאים עם מכסה (להשיג בחנויות הסטוק)
- איורים לקופסה
- מספריים
- דבק דו צדדי או דבק סטיק

משחקים בטבע – וגם שומרים עליו

כללים למשחק:

- לפני שמתחילים לשחק חשוב להזכיר לילדים שלא אוספים בעלי חיים (נמלים, חיפושיות, שבלולים).
- על הפתק של קונכיית השבלול לדוגמה כותבים “שבלול ריק” כדי שיהיה ברור שלא אוספים חילזון חי.
- קוטפים רק פרחים לא מוגנים, ומסתפקים בלקטוף פרח אחד מכל סוג. זו הזדמנות טובה לדבר על ההבדל בין חי, צומח לדומם, ואיך אנחנו נהנים מהטבע אבל גם שומרים עליו.
- מתוך האתר: [משחק עם ילדים בטבע: חפש את המטמון | naamasimanim.co.il](http://naamasimanim.co.il)

בהצלחה

